

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

Ενδυμασία - Μόδα

A1.

1. Μόδα

Ορισμός: Η επικρατούσα τάση στον τρόπο ντυσίματος, εμφάνισης ή και συμπεριφοράς.

Συνώνυμο: Τάση

Πρόταση: Η μόδα συχνά καθορίζει τι θεωρείται «αποδεκτό» από την κοινωνία.

2. Νεωτερισμός

Ορισμός: Η υιοθέτηση νέων ιδεών ή ο νέος τρόπος συμπεριφοράς.

Συνώνυμο: Καινοτομία

Πρόταση: Οι μεγάλοι καλλιτέχνες εισήγαγαν πολλούς νεωτερισμούς στην τέχνη τους και άνοιξαν νέους δρόμους.

3. Καταναλωτισμός

Ορισμός: Η τάση συνεχούς κατανάλωσης αγαθών, πέρα από τις βασικές ανάγκες.

Συνώνυμο: Υπερκατανάλωση

Πρόταση: Η μόδα συχνά καλλιεργεί τον καταναλωτισμό, οδηγώντας τα άτομα σε σπατάλη.

4. Εκκεντρικότητα

Ορισμός: Είναι το χαρακτηριστικό ενός ατόμου ή μιας συμπεριφοράς που επιζητεί την προσοχή και αποκλίνει από το συνηθισμένο, το αναμενόμενο ή το κοινωνικά αποδεκτό.

Συνώνυμο: Ιδιορρυθμία, αντισυμβατικότητα

Πρόταση: Η εκκεντρικότητά της στο ντύσιμο δεν περνά ποτέ απαρατήρητη.

5. Μιμητισμός

Ορισμός: Η τάση να αντιγράφει κάποιος τη συμπεριφορά ή την εμφάνιση άλλων.

Συνώνυμο: Αντιγραφή

Πρόταση: Ο μιμητισμός στη μόδα δείχνει συχνά έλλειψη προσωπικής ταυτότητας.

6. Τάση

Ορισμός: Η κατεύθυνση προς την οποία κινείται κάτι, συχνά σε μαζικό επίπεδο.

Συνώνυμο: Ρεύμα

Πρόταση: Η νέα τάση στη μόδα προωθεί την επαναχρησιμοποίηση ρούχων.

7. Αυθεντικότητα

Ορισμός: Το χαρακτηριστικό του να είναι κάποιος ή κάτι αληθινό και πρωτότυπο.

Συνώνυμο: Γνησιότητα

Πρόταση: Η αυθεντικότητα στο ύφος ενός καλλιτέχνη εκτιμάται περισσότερο από τη μίμηση.

8. Καλαισθησία

Ορισμός: Η ικανότητα ενός ατόμου να αντιλαμβάνεται, να εκτιμά και να δημιουργεί το όμορφο, το αρμονικό και το αισθητικά ευχάριστο.

Συνώνυμο: Γούστο, κομψότητα, φιλοκαλία

Πρόταση: Η καλαισθησία στην τέχνη δεν αφορά μόνο την ομορφιά, αλλά και την αρμονία και το συναίσθημα που μεταδίδει το έργο.

9. Επιρροή

Ορισμός: Η ικανότητα να επηρεάζεις τις σκέψεις ή τις πράξεις κάποιου.

Συνώνυμο: επηρεασμός, επίδραση

Πρόταση: Οι διασημότητες ασκούν τεράστια επιρροή στη διαμόρφωση των τάσεων.

Μεταφορικά: «Βρίσκεται υπό την επιρροή των συναισθημάτων του.»

10. Εκλεπτυσμένος

Ορισμός: Αυτός που έχει καλό γούστο και υψηλή αισθητική.

Συνώνυμο: καλαίσθητος, κομψός, καλόγουστος

Πρόταση: Η εκλεπτυσμένη του αισθητική φαίνεται σε κάθε λεπτομέρεια του σπιτιού του.

A2.

προσέλευση - γ, ποθητός - β, κομψότητα - α, φιλαρέσκεια - β, δαπανώ - α, ξενομανία - γ, καταδυναστεύω - β, ευμάρεια - γ, επίπλαστος - β, απληστία - α

A3.

1. αισθητήριος, 2. αισθηματικός, 3. αισθητικός, 4. καλαίσθητος, 5. αισθητός, 6. αισθαντικός.

B1.

Πολλά είναι τα ερωτήματα που **ανακύπτουν** στην προσπάθειά μας να κατανοήσουμε και να **αντιληφθούμε** την **ιδιάζουσα** υπόσταση της μόδας. Αυτή βρισκόταν πάντοτε στο **επίκεντρο** του ενδιαφέροντος και λειτουργούσε σαν μαγνήτης θετικών και αρνητικών κρίσεων. Ήταν και είναι η **αντανάκλαση** του ανθρώπινου ψυχισμού, προσαρμοζόμενο στα εκάστοτε κοινωνικοοικονομικά **συμφραζόμενα**. Συχνά, οι ιδέες και οι ανάγκες των ανθρώπων **μεταγγίζονταν** στην ενδυμασία και στον τρόπο με τον οποίο αυτοί αντιλαμβάνονταν την πραγματικότητα. Και κάπου εκεί, στη **διοχέτευση** πληροφοριών, απόψεων και γούστων, δημιουργήθηκε ένα «ρινγκ» προβαλλόμενων **ενδυματολογικών** προτάσεων και ξεκίνησε ένας **άτυπος** αγώνας κυριαρχίας και επικράτησης του καλύτερου.

B2.

- Στίξη: σχεδόν... , «όμορφο», παλιομοδίτικης... , -λένε-.
- Επανάληψη: να έρχεται, να παρέρχεται και να επανέρχεται.
- Συνυποδηλωτική γλώσσα: κηλίδες παλιομοδίτικης... σκουριάς και «μυρίσει» πως είναι ξεπερασμένη, Οι βιομηχανίες δε θα περιμένουν το τι θέλει ο κόσμος, οσφραίνονται.
- Καθημερινό λεξιλόγιο: πηγαινέλα, για να φανούν.
- Συσσωρευση επιθέτων: ελαφρύ, ρηχό, άχρωμο και αποκρουστικό.

Λειτουργία: Ο αρθρογράφος κατακρίνει την επιβολή της μόδας από τη βιομηχανία, η οποία ως στόχο έχει όχι να διαμορφώσει αισθητικά κριτήρια, αλλά να εξυπηρετήσει εμπορικούς σκοπούς.

B3.

Ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι η **ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου**. Στη συνέχεια αναπτύσσει τον ισχυρισμό του με τη μέθοδο της **αιτιολόγησης**, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις «γιατί - Γι' αυτό». Πρόθεσή του είναι να **πείσει για τη σπουδαιότητα της ενδυμασίας για τον άνθρωπο, αφού η αιτιολόγηση συνιστά επιχείρημα που είναι και το κύριο αποδεικτικό μέσο**.

B4.

1 - γ, 2 - γ, 3 - β, 4 - γ, 5 - α

B5.

1η - 2η παράγραφος:

Συνοχή: Όμως: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει την αντίθεση

Συνεκτικότητα: αντιθετική σχέση: Οι λόγοι για τους οποίους οι νέοι ακολουθούν τη μόδα και οι αρνητικές συνέπειές της στους εφήβους.

2η - 3η παράγραφος:

Συνοχή: αυτά: δεικτική αντωνυμία μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η αναφορά στις αρνητικές συνέπειες της προηγούμενης παραγράφου.

Συνεκτικότητα: Σχέση (αρνητικών) συνεπειών - προτάσεων/λύσεων:

Γ1.

1-β.

Καθώς **κλείνουμε** αυτή την συζήτηση για την επίδραση της μόδας στους νέους, **ας θυμηθούμε** πως η μόδα δεν είναι απλώς ένας τρόπος ντυσίματος, αλλά μια μορφή έκφρασης, ταυτότητας και πολιτισμικής σύνδεσης. Ωστόσο, **είναι σημαντικό** να διατηρούμε την κριτική μας σκέψη και να μην επιτρέπουμε στη μόδα να καθορίζει πλήρως ποιοι είμαστε. **Ας αξιοποιήσουμε** τη μόδα ως εργαλείο δημιουργικότητας και αυτογνωσίας, χωρίς να χάνουμε την αυθεντικότητά μας. Με αυτό τον τρόπο, η μόδα μπορεί να γίνει σύμμαχος στην ανάπτυξη ενός δυναμικού και ολοκληρωμένου εαυτού.

Σας ευχαριστώ πολύ

2-α.

Ολοκληρώνοντας αυτήν την ανάλυση για την επιρροή της μόδας στους νέους, **γίνεται σαφές** πως αυτή αποτελεί όχι μόνο έναν καθρέφτη της κοινωνίας και των πολιτισμικών τάσεων, αλλά και έναν καθοριστικό παράγοντα στη διαμόρφωση της νεανικής ταυτότητας και έκφρασης. Παρά τις θετικές της όψεις, **οφείλουμε** να επιδείξουμε κριτική συνείδηση και αυτοέλεγχο, ώστε η μόδα να μην καταστεί εργαλείο επιφανειακής απομίμησης ή κοινωνικής πίεσης. Με υπευθυνότητα και **επίγνωση**, η μόδα μπορεί να υπηρετήσει τη δημιουργικότητα και την προσωπική εξέλιξη των νέων, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη μιας ώριμης και αυτοσυνείδητης γενιάς.

Ευχαριστώ θερμά για την προσοχή σας

Γ2.

γ. Η ενδυμασία κατέχει σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου, καθώς δεν περιορίζεται απλώς στην προστασία του σώματος από τις καιρικές συνθήκες, αλλά αποτελεί και μέσο έκφρασης της προσωπικότητας, της ταυτότητας και του πολιτισμικού υπόβαθρου. (α. Μέσω των ρούχων, ο άνθρωπος επιδεικνύει τις κοινωνικές του προτιμήσεις, το γούστο του, αλλά και την κοινωνική του θέση ή την επαγγελματική του ταυτότητα. (δ) Επιπλέον, η ενδυμασία συχνά λειτουργεί ως μέσο επικοινωνίας, μεταφέροντας μηνύματα και προκαλώντας εντυπώσεις στους γύρω. (β. Συνεπώς, η επιλογή των ρούχων δεν είναι μια απλή διαδικασία, αλλά μια πολύπλευρη πράξη που συνδέεται με τον αυτοσεβασμό, την αυτοπεποίθηση και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Γ3.

1. Οι νέοι **οφείλουν** να αντιμετωπίζουν τη μόδα με κριτική σκέψη, χωρίς να παρασύρονται τυφλά από κάθε νέα τάση.
2. **Καθίσταται αναγκαίο** να υπερισχύουν η προσωπική αισθητική και αυθεντικότητα έναντι της μίμησης και της ανάγκης για κοινωνική αποδοχή μέσω της ένδυσης.
3. **Καλό θα ήταν** η επιλογή της ενδυμασίας να στηρίζεται σε αρχές, όπως η λιτότητα, η ποιότητα και ο σεβασμός στο περιβάλλον, αποφεύγοντας τον υπερκαταναλωτισμό.
4. **Κρίνεται απαραίτητο** η μόδα να λειτουργεί ως μέσο δημιουργικής έκφρασης και όχι ως εργαλείο επιβολής κοινωνικών προτύπων ή διακρίσεων.
5. **Χρήσιμο θα ήταν/Αρμόζει** να υπάρχει ενημέρωση για τον τρόπο λειτουργίας της βιομηχανίας της μόδας, ώστε να διαμορφώνονται υπεύθυνοι και συνειδητοποιημένοι καταναλωτές.

Δ1. α.

2

Δ1. β.

1. Η λέξη «βιτρίνα» χρησιμοποιείται μεταφορικά και δηλώνει την εξωτερική εικόνα, το προσωπείο του κοινωνικού κύρους που θέλει να διατηρήσει ο κ. Πετρόπουλος, παρότι η πραγματικότητα της ζωής του είναι φτωχή και παρηκμασμένη.
2. Η Μαρία αναγκάζεται να ζήσει με στερήσεις και καταπίεση, δουλεύοντας αδιάκοπα, ενώ ο πατέρας της απαιτεί να δείχνει κομψή και «αριστοκρατική», προκειμένου να εξασφαλίσει έναν «πλούσιο γάμο». Αυτό δημιουργεί σύγκρουση ανάμεσα στην πραγματικότητα και στις ψευδαισθήσεις του πατέρα.
3. Ο συγγραφέας ασκεί κριτική στην υποκρισία και την κοινωνική ματαιοδοξία της αστικής τάξης. Παρουσιάζει μια κοινωνία που προτιμά να διατηρεί τα εξωτερικά φαινόμενα αντί να αντιμετωπίσει την αλήθεια της φτώχειας και της κοινωνικής παρακμής.

Δ1. γ.

ΠΡΟΣΩΠΑ	ΣΤΑΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ
κ. Πετρόπουλος	Εγωκεντρικός, προσκολλημένος στο παρελθόν και στην κοινωνική του εικόνα. Αρνείται να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα.	Την υποκρισία, τη ματαιοδοξία και την παρακμή της παλιάς αστικής τάξης.
Μαρία	Εργατική, υπομονετική, εγκλωβισμένη στις απαιτήσεις του πατέρα. Υποφέρει σιωπηλά.	Την ανθρώπινη αξιοπρέπεια που δοκιμάζεται, αλλά και τη σύγκρουση νέου-παλιού, γυναικείας θυσίας απέναντι στην κοινωνική πίεση.

Δ2. α.

Τύπος αφηγητή: Ετεροδιηγητικός, δεν συμμετέχει στη δράση, είναι εξωτερικός παρατηρητής και αφηγείται σε γ' ρηματικό πρόσωπο.

Χωρίο: «Την ώρα που ο καθηγητής Λεπίδης ρητόρευε ... της έξυσε το βερνίκι.»

Εστίαση: Μηδενική με παντογνώστη αφηγητή που ξέρει περισσότερα από τα πρόσωπα της ιστορίας, γνωρίζει ακόμα και βαθύτερες σκέψεις ή συναισθήματά τους.

Χωρίο: «Αυτή η αδιόρατη αμυχή στην άψογή του εμφάνιση ενοχλούσε πολύ τον πατέρα της Μαρίας.»

Δ2.β. (δίνονται όλα τα σημεία ειρωνείας του κειμένου)

1. Ειρωνεία: «Ο κ. Θανασούλης Πετρόπουλος είχε σταυρώσει τα πόδια και κοίταζε την άκρη του δεξιού του σκαρπινιού, που κάποιος άξεστος πληβείος ... της έξυσε το βερνίκι.»
Σχολιασμός: → Ο ήρωας ενοχλείται για μια μικρή φθορά στα παπούτσια του, ενώ η ζωή του έχει υποστεί πραγματική φθορά και οικονομική καταστροφή. Σατιρίζει τη ρηχότητα και ματαιοδοξία του πατέρα.
2. Ειρωνεία: «Δίνει κρατερό αγώνα να διατηρήσει τουλάχιστο τη βιτρίνα της παλιάς κοσμικής υπόστασης.»
Σχολιασμός: → Η λέξη «κρατερός» (ισχυρός) αντιτίθεται στο πραγματικό περιεχόμενο. ο αγώνας του είναι μάταιος και γελοίος, αφού προσπαθεί να σώσει μόνο την εμφάνιση του παλιού πλούτου.

3. «Ευχαριστώντας τον Ύψιστο που μπόρεσε να βρει τόσο φτηνό διαμέρισμα στο Κολωνάκι.»
Σχολιασμός: → Ειρωνεία: Το «ευχαριστώντας τον Ύψιστο» δηλώνει σαρκασμό. Η ειρωνεία προκύπτει γιατί το Κολωνάκι θεωρείται αριστοκρατική περιοχή, μα ο ήρωας ζει εκεί στη φτώχεια και την ψευδαίσθηση του κύρους.
4. Ειρωνεία: «Χρυσό κορίτσι, αλλά άρχισε να μπαϊλντίζει.»
Σχολιασμός: → Η φράση «χρυσό κορίτσι» είναι ειρωνική· ο αφηγητής υπογραμμίζει με χιούμορ ότι η καλή, υπομονετική κόρη λυγίζει από την εξάντληση, παρότι ο πατέρας την εξυμνεί τυπικά.
5. Ειρωνεία: «Το οικογενειακό διαιτολόγιο βασίζεται περισσότερο στα ξερά όσπρια, παρά στις πατάτες με το κρέας (κι όχι στο κρέας με πατάτες).»
Σχολιασμός: → Η παρένθεση αντιστρέφει με χιούμορ τη συνηθισμένη φράση. Δείχνει ότι το κρέας έχει γίνει είδος πολυτελείας, και τονίζει τη φτώχεια μέσα από γλωσσικό παιγνίδι.
6. «Ειρωνεία: Η άτιμη κυβέρνηση Βενιζέλου με κατέστρεψε οριστικά. Να δουλέψω στην ηλικία μου εγώ, βγάλ' το απ' το μυαλό σου.»
Σχολιασμός → Ο ήρωας αποποιείται κάθε ευθύνη και ρίχνει το φταίξιμο αλλού· ο συγγραφέας ειρωνεύεται την αλαζονεία και την τεμπελιά των προνομιούχων που δεν προσαρμόζονται στη νέα εποχή.

Δ3.

Στη σύγχρονη εποχή οι άνθρωποι εξακολουθούν να δίνουν μεγάλη σημασία στο «φαίνεσθαι», ιδιαίτερα μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η εικόνα, η εμφάνιση και η δημόσια προβολή συχνά υπερισχύουν της ουσίας και του χαρακτήρα. Έτσι, η κοινωνική ταυτότητα διαμορφώνεται περισσότερο από την εξωτερική εντύπωση παρά από την πραγματική προσωπικότητα.

Ε1.

1. υπέρ το δέον
2. στους στύλους
3. «παρών»
4. ανοίξει ο ασκός
5. ασφαλές
6. αύταρκες
7. Ανέκαθεν
8. αγορανομίας
9. ακατονόμαστο
10. ανδριάντα

ΣΤ.

- γ. ανυπόφορη